

Trollhättans
Stad

PLANERINGSSTRATEGI

Antagen av Kommunfullmäktige

2023-10-30

Dokumentbeteckning:	Strategi
Antaget av/Ansvarig	Kommunfullmäktige
Handläggare/Förvaltning	Jörgen Hansson/Kommunstyrelsens förvaltning
Handlingen förvaras	Diarie: KS
Diarienummer	KS 2023/00487 212
Datum/Ersätter	2023-09-27

Handlingen publiceras

X Intranät X Stadens webbplats Annat:

Syfte:	Aktualitetsprövning av Översiktsplan
Referensdokument:	Översiktsplan 2013: Plats för framtiden
Uppföljning:	Revideras varje mandatperiod

Innehåll

Bakgrund.....	3
Översiktsplanering, planeringsstrategi och översiktsplan	3
Gällande översiktsplan	4
Kommunens arbete med översiktsplanering	5
Ändrade planeringsförutsättningar.....	5
Länsstyrelsens underlag och granskningsyttrande	5
Lagstiftning, förordningar och direktiv.....	6
Nationella och regionala mål, strategier och underlag.....	11
Kommunala planeringsförutsättningar	13
Ställningstagande: Ändrade planeringsförutsättningar	21
Aktualitetsprövning	21
Tidigare aktualitetsprövning.....	21
Innehållskrav i plan- och bygglagen	22
Uppföljning av utbyggnadsområden	26
Förbättringsmöjligheter	29
Politisk viljeinriktning.....	32
Bedömning: Översiktsplanens aktualitet	32
Fortsatt översiktsplanering.....	33

Bakgrund

Översiktsplanering, planeringsstrategi och översiktsplan

Att planlägga användningen av mark och vatten är enligt Plan- och bygglagen (SFS 2010:900) en kommunal angelägenhet. Enligt lagen ska varje kommun ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunen. Planeringsstrategin, som också är ett lagkrav enligt Plan- och bygglagen, syftar till att främja att översiktsplanering bedrivs kontinuerligt för att på så vis bidra till att översiktsplanen hålls aktuell. Den kommunövergripande översiktsplanen ska spegla den rådande politiska majoritetens uppfattning och ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Planen är inte bindande men ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. En översiktsplan kan kompletteras med fördjupningar, till exempel över ett avgränsat geografiskt område eller för ett tematiskt område som till exempel vindkraft.

För att översiktsplanen ska kunna fungera som vägledning krävs att planen är aktuell, genom att anta en planeringsstrategi under varje mandatperiod prövas planens aktualitet regelbundet i förhållande till kraven i Plan- och bygglagen samt rådande politisk inriktning. I planeringsstrategin ska kommunfullmäktige ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet samt kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen. Fullmäktige ska även bedöma i vilken utsträckning planen är aktuell i förhållande till kraven i 3 kapitlet 3 §, 4 § andra stycket 1 och 2 samt 5 § plan- och bygglagen. Lagstiftarens intention med lagkrav om planeringsstrategi är att kommunerna ska arbeta mer kontinuerligt med översiktsplanering. En planeringsstrategi ska antas av kommunfullmäktige senast 24 månader efter ordinarie val. Om fullmäktige inte antar en planeringsstrategi innan dess upphör översiktsplanen att vara aktuell. Kravet att anta en planeringsstrategi gäller inte om en ny översiktsplan antas inom ovan angiven tid. En planeringsstrategi kan ändras fram till nästa ordinarie val.

Gällande översiktsplan

Trollhättans översiktsplan "Översiktsplan 2013: Plats för framtiden" antogs av kommunfullmäktige den 10 februari 2014. Det övergripande syftet med översiktsplanen är att skapa förutsättningar för vårt långsiktiga hållbara Trollhättan utifrån en helhetssyn på ekologiska, sociala och ekonomiska faktorer. Att skapa ett Trollhättan som är tillgängligt, tryggt och öppet med en grönblå struktur som samspelar med en förtätning och förnyelse av befintliga områden ses som en viktig del i detta arbete.

Trollhättans översiktsplan består av följande planer med tillhörande dokument, det är dessa dokument vars aktualitet prövas i planeringsstrategin:

- Översiktsplan 2013: Plats för framtiden (antagen av kommunfullmäktige 10 februari 2014)
 - Översiktsplan 2013: Konsekvenser av planens genomförande
 - Översiktsplan 2013: Samrådsredogörelse
 - Översiktsplan 2013: Utställningsutlåtande
- Fördjupad översiktsplan för Knorren och Hjul kvarnelund (antagen av kommunfullmäktige 18 september 2017)
- Översiktsplan Överby: Fördjupning av översiktsplanen för Trollhättans kommun (ursprungligen antagen av kommunfullmäktige 27 oktober 2008)
- Översiktsplan Östra älvstranden: Fördjupning av översiktsplanen för Trollhättans kommun (ursprungligen antagen av kommunfullmäktige 23 juni 2008)
- Översiktsplan Stallbacka södra (ursprungligen antagen av kommunfullmäktige 17 december 2001). Upphör att gälla vid utgången av 2025 enligt förändringar i Plan- och Bygglagen (2020:76, Övergångsbestämmelser punkt 4).

Därtill har Trollhättan ett stort antal styrande dokument som inte är en del av översiktsplan som också berör frågor om mark- och vattenanvändning samt den bebyggda miljön. Inget av dessa dokument aktualitetsprövas i samband med planeringsstrategin men vissa dokument behandlas i planeringsstrategin utifrån deras kopplingen till översiktsplanen.

Kommunens arbete med översiktsplanering

Det pågår arbete med två ändringar av översiktsplanen. Dels en ändring i form av ett tillägg till översiktsplanen på temat arkitektur och gestaltad livsmiljö, dels en ändring av i form av en fördjupning av översiktsplanen för Trollhättans landsbygd, inklusive de mindre tätorterna. Tidigare pågick även arbete med en fördjupning av översiktsplanen för de sydöstra stadsdelarna i centralorten. Det arbetet har sedan ändrat form till ett planprogram enligt 5 kap. 10 § Plan- och bygglagen.

Trollhättans Stad arbetar med en prioriteringslista för strategisk planering. Den första versionen av prioriteringslistan togs fram under hösten 2020. Syftet med prioriteringslistan är att politiskt prioritera projekt och aktiviteter som bedömts vara viktigt för att vägleda och styra användning, utveckling och bevarande av den fysiska miljön. Prioriteringslistan ses över regelbundet och beslutas om av Kommunstyrelsen en gång i halvåret. Prioriteringslistan innefattar, men är inte begränsad till, översiktsplanering enligt plan- och bygglagen. Planeringsstrategin är en del av kommunens översiktsplanering. Strategin blir, likt prioriteringslistan, en vägledning för fortsatt arbete med översiktsplanering.

Ändrade planeringsförutsättningar

Länsstyrelsens underlag och granskningsyttrande

Enligt 3 kap. 26 § PBL ska Länsstyrelsen i ett underlag till kommunen redovisa sådana statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. I underlaget ska Länsstyrelsen ange hur dessa intressen förhåller sig till översiktsplanen och om Länsstyrelsens granskningsyttrande i någon del inte längre gäller.

Inför kommunens arbete med att ta fram en planeringsstrategi har Länsstyrelsen ställt samman ett underlag (daterat den 2022-04-29) med statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet.

Länsstyrelsen bedömer, mot bakgrund av då gällande lagstiftning och förutsättningar, att granskningsyttrande över kommunens översiktsplan och ändringar av denna i stort är fortsatt aktuell. Efter utgången av år 2025

kommer översiktsplaner samt tillägg och förändringar till dessa som antagits före den 1 januari 2004 att upphöra att gälla, Länsstyrelsen har därför inte bedömt aktualiteten i granskningsyttrande över ändringar av översiktsplanen som antagits före år 2004. Detta innebär att Länsstyrelsen har exkluderat Översiktsplan Stallbacka södra, antagen 17 december 2001.

Lagstiftning, förordningar och direktiv

Här redogörs för ett urval av de förändringar som skett i lagstiftning, förordningar och direktiv sedan Trollhättans kommunövergripande översiktsplan antogs 2014. Redogörelsen har begränsats till sådant som har bedöms kunna påverka översiktsplanens aktualitet och omfattar:

- Plan- och bygglagen (2010:900) och Plan- och byggförordningen (2011:338)
- Miljöbalken (1998:808) och relaterade förordningar
- Lag (2000:1383) om kommunens bostadsförsörjningsansvar
- Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter

Förändringar i lagtext innebär att enskilda hänvisningar till lagtext i översiktsplanen kan vara inaktuella.

Plan- och bygglagen (2010:900) och Plan- och byggförordningen (2011:338)	
Förändring	Kommentar
<p>I januari 2014 infördes en ny punkt i 2 kap. 3 § Plan- och bygglagen (SFS 2013:867) för att tydliggöra sambandet mellan Plan- och bygglagen och Lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (SFS 2000:1383). Ändringen innebär att planläggning enligt Plan- och bygglagen ska främja bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet.</p> <p>Bostadsbyggande blev därmed ett allmänt intresse enligt 2 kap. plan- och bygglagen. I juli 2014 infördes krav (SFS 2014:224) på redovisning i översiktsplanen om hur kommunen avser</p>	<p>Gällande översiktsplan redogör för en målbild med 70 000 invånare i kommunen år 2030. Målet innebär en ökning om cirka 7 000 nya bostäder. I översiktsplanen redovisas hur cirka 7 500 bostäder kan tillskapras. Den senaste befolkningsprognosen sträcker sig till 2032 och uppskattar en kommunal befolkningsmängd om 65 592 invånare.</p> <p>Eftersom översiktsplanens mål om befolkningsökning överstiger prognosticerad befolkningsökning bedöms lagkravet vara tillgodosett i</p>

<p>att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder. Detta för att säkerställa att bostadsbyggnadsbehovet behandlas i översiktsplanen.</p>	<p>gällande översiktsplan. Översiktsplanen anses visa hur behovet av bostäder kan tillgodoses åtminstone närmaste årtiondet och ger tillsammans med kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning (2022) förutsättningar för kommunen att tillgodose sitt bostadsförsörjningsansvar i enlighet med lagkravet. Det är samtidigt önskvärt att kommunen kan redovisa hur det långsiktiga behov av bostäder kan tillgodoses för ett ännu längre tidsperspektiv än vad som görs idag.</p>
<p>I januari 2015 infördes bestämmelser i 5 kap. 7 § Plan- och bygglagen (SFS 2014:900) om att detaljpaneläggning som inte är förenlig med översiktsplanen och länsstyrelsens granskningsyttrande av översiktsplanen ska handläggas med utökat planförfarande.</p>	<p>Handläggning med utökat förfarande innebär att framtagande av detaljplaner blir mer omfattande och tidskrävande. Behovet att översiktsplanen är aktuell och speglar den politiska viljeriktningen har därmed ökat för att undvika att ett större antal detaljplaner behöver handläggas med utökat förfarande.</p>
<p>I januari 2018 infördes ett nytt 6 kap. om miljöbedömningar i miljöbalken (SFS 2017:955). I samband med detta gjordes även ändringar i Plan- och bygglagen (SFS 2017:965), Avseende innehållet i översiktsplan så handlar ändringen om att redovisa skälen till att en strategisk miljöbedömning inte behöver tas fram.</p>	<p>En strategisk miljöbedömning togs fram för översiktsplanen, därmed berörs översiktsplanen inte av lagändringen.</p>
<p>I augusti 2018 infördes nya krav på översiktsplanens innehåll i plan- och bygglagen (SFS 2018:1370) vad gäller kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön till följd av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt hur sådana risker kan minska eller upphöra.</p>	<p>Gällande översiktsplan redogör inte för risk för skador på den byggda miljön till följd av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterad i enlighet med lagkravet.</p>
<p>I april 2020 infördes flera ändringar i 3 kap. Plan- och bygglagen (SFS 2020:76) med syftet att översiktsplaneringen ska bedrivas kontinuerligt, vara framtåsyftande och hållas aktuell. Kommunen ska anta en planeringsstrategi i början av varje mandatperiod. Det infördes även nya bestämmelser om när</p>	<p>Som komplement till gällande översiktsplan behöver en planeringsstrategi antas innan 11 september 2024 för att översiktsplanen i sin helhet inte ska upphävas.</p>

hela eller delar av översiktsplanen ska anses vara aktuell och upphör att gälla, det skall även tydligt i Översiktsplanen framgå om och vilka delar av planen som länsstyrelsen inte godtagit.	
I april 2023 trädde nytt krav om att översiktsplaner ska utformas så att uppgifterna i dem kan tillgängliggöras och behandlas digitalt (2 kap. 5 c § Plan- och byggförordningen). Detta krav tillämpas första gången på översiktsplaner som har påbörjats efter den 31 december 2026. Boverket fick samtidigt mandat att meddela föreskrifter som standarder för utformning av översiktsplaner enligt 3 kap. Plan- och bygglagen och undantag från kravet i 2 kap. 5 c § Plan- och byggförordningen. Framtagande av föreskrifter pågår för tillfället.	Det nya kravet påverkar inte översiktsplanens aktualitet. Beroende på när arbete med en ny översiktsplan påbörjas kan kravet gälla för den planen. Sannolikt påbörjas arbetet med en ny översiktsplan innan kravet måste tillämpas. Lagkravet och kommande föreskrifter innebär att arbetet med framtagande av en ny översiktsplan som följer dessa krav blir mer omfattande och resurskrävande.
Miljöbalken (1998:808) och relaterade förordningar	
Förändring	Kommentar
I januari 2018 infördes ett nytt 6 kap. om miljöbedömningar i Miljöbalken (SFS 2017:995). Det nya kapitlet innehåller främst en ny struktur och nya ord och uttryck i syfte att tydliggöra processer för de miljöbedömningar som regleras i kapitlet.	Gällande översiktsplans aktualitet påverkas inte.
Miljöbalken har inte ändrats avseende strandskydd. Länsstyrelsen har dock sedan gällande kommunomfattande översiktsplan antogs 2014, tagit beslut om utvidgat strandskydd för delar av Trollhättans kommun.	Det utvidgade strandskyddet påverkar inte översiktsplanens aktualitet.
Ny förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader har meddelats med stöd av 9 kap. 12 § miljöbalken. Boverket beslutade även 2020 om allmänna råd om omgivningsbuller utomhus från industriell verksamhet och annan verksamhet med likartad karaktär.	Förändringarna bedöms inte påverka översiktsplanens aktualitet utan andra delar av plan- och byggprocesser.
Artskyddsförordningen (2007:845) som är meddelad med stöd av delar av miljöbalken och regeringsformen	Översiktsplanens aktualitet bedöms inte direkt ha påverkats av förändringen. Indirekt påverkan har

ändrades 2022 vilket innebar en förändring i tillämpningen av förordningen vilket har fått en påtaglig påverkan på kommunens planeringsförutsättningar.	inte utretts och behöver hanteras framåt.
Lag (2000:1383) om kommunens bostadsförsörjningsansvar	
Förändring	Kommentar
I januari 2014 (SFS 2013:866) trädde omfattande ändringar av lagen i kraft. Bland annat anges att de riktlinjer som kommunerna ska ta fram för bostadsförsörjningen ska vara vägledande vid tillämpningen av kravet i 3 kap. Plan- och bygglagen om att kommunen i översiktsplanen ska redovisa hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder.	Översiktsplanens aktualitet påverkas inte av denna ändring. Det nya kravet gäller vid framtagande av ny översiktsplan.
I oktober 2022 (SFS 2022:385) trädde ändringar av lagen i kraft. Dessa innebär bland annat att kommunen ska analysera vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden.	Översiktsplanens aktualitet påverkas inte av denna ändring. Riktlinjerna för bostadsförsörjning uppdateras innan förslag till ny översiktsplan tas fram vilket ger ett bättre planeringsunderlag för översiktsplanen.
Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter	
Förändring	Kommentar
Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter blev svensk lag 1 januari 2020. Där fastslås varje barns rättigheter och statens ansvar i 54 artiklar. Barnkonventionen gäller vid tillämpning av andra lagar, däribland plan- och bygglagen- och stärker därigenom barnrätten vid tillämpning av PBL.	Barnperspektivet är inte frånvarande i gällande översiktsplan och den nya lagen påverkar inte översiktsplanens aktualitet. Vid framtagande av ny översiktsplan bör det ses över hur barnperspektivet hanteras i översiktsplanen och översiktsplaneringen. I översiktsplaneringen kan kommunen särskilt ta hänsyn till artikel 31 "Barnet har rätt till lek, vila, fritid och rekreation och fritt delta i det kulturella livet".

Övriga förändringar av lagstiftning, förordningar och direktiv

Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster, ändrad SFS 2022:1249.

Bedömning

Av de nya lagkraven som börjat gälla sedan översiktsplanen antogs är det enbart ett som översiktsplanen inte tillgodoser; att översiktsplanen inte redogör för risk för skador på den byggda miljön till följd av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterad. På grund av hur resurskrävande framtagande av en ny översiktsplan är bedöms detta inte på egen hand motivera att en ny översiktsplan behöver tas fram. Innan riskerna klargjorts är det dock svårt att bedöma behovet av att beskriva dessa såväl som att åtgärda dem.

För att även framåt kunna visa hur det långsiktiga bostadsbehovet kan tillgodoses behöver arbete med en ny översiktsplan påbörjas snart för att den ska hinna antas innan översiktsplanen blir inaktuell i detta avseende. Delvis på grund av hur tidskrävande framtagande av en ny översiktsplan är. Det finns även ett behov av att skapa en tydligare koppling mellan översiktsplanen och riktlinjer för bostadsförsörjningen.

För att hinna anta en ny översiktsplan innan gällande översiktsplan börjar bli inaktuell i vissa avseenden behöver arbetet med en ny översiktsplan påbörjas i god tid. Desto fler frågor som ska hanteras vid framtagande av en ny översiktsplan desto tidigare kan det vara aktuellt att påbörja arbetet. Om den nya översiktsplanen exempelvis ska tas fram i digitalt format i linje med lagkrav och föreskrifter kan det krävas att arbetet påbörjas tidigare för att säkra att ett antagande hinns med innan översiktsplanen börjar bli inaktuell i vissa avseenden.

Nationella och regionala mål, strategier och underlag

Sedan översiktsplanens antagande har ett antal nationella mål, strategier och underlag tillkommit. I tabellen nedan redogörs för ett urval av dessa.

Förändring	Beskrivning
Agenda 2030	Agenda 2030 antogs 2015 av FN:s medlemsländer och började gälla 1 januari 2016. Agenda 2030 syftar till att balansera en ekonomisk, ekologisk och socialt hållbar utveckling genom 17 globala mål inom flera olika områden, med utblick till år 2030.
Regional utveckling	Västra Götalandsregionen antog 2021 en ny regional utvecklingsstrategi med utblick mot 2030. Den regionala utvecklingsstrategin anger riktningen för det regionala utvecklingsarbetet 2023–2030, strategin tar sin utgångspunkt i Agenda 2030 och behovet att ställa om mot ett mer hållbar och konkurrenskraftigt samhälle.
Folkhälsa och social hållbarhet	Riksdagen beslutade i juni 2018 om ett omformulerat övergripande folkhälsomål och en reviderad målstruktur för folkhälsopolitiken. Syftet med förändringen är att skapa en mer långsiktig och förebyggande struktur för en mer jämlik hälsa för hela befolkningen, samt underlätta folkhälsoarbetet på samtliga samhällsnivåer. Västra Götalandsregionen har tagit fram mål för social hållbarhet, en handlingsplan för ökad fysisk aktivitet hos barn och unga samt en kulturstrategi.
Transporter	Gällande Nationell plan för transportsystemet antogs av regeringen 2022 för perioden 2022–2033. Den nationella planen redogör för statens infrastruktursatsningar över en tolvårsperiod. På regional nivå har Västra Götalandsregionen antagit en reviderad Regional transportinfrastrukturplan för Västra Götaland för samma tolvårsperiod som den nationella planen, 2022–2033. Västra Götalandsregionen har även tagit fram styrande dokument som berör hållbart resande, godstransporter och utveckling av tågtrafiken.
Miljö	Riksdagen har sedan översiktsplanen arbetades fram beslutat om ett flertal etappmål kopplat till miljömålen. Bland annat rörande biologisk mångfald och ekosystemtjänster,

	luftföroreningar och hållbar hantering av dagvatten. Länsstyrelsen i Västra Götaland och Skogsstyrelsen har beslutat om regionala tilläggs mål för Västra Götaland.
Grön infrastruktur	Länsstyrelsen antog 2019 om en handlingsplan för grön infrastruktur i Västra Götaland. I handlingsplanen presenteras kunskapsunderlag för att bibehålla och utveckla biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Naturvårdsverket har publicerat en vägledning om grön infrastruktur och fysisk planering.
Klimat	Riksdag och regering har tagit fram och beslutat om en klimatlag (2017:720) samt både långsiktiga klimatmål och etappmål. Till detta finns även bland annat en klimatpolitisk handlingsplan. Västra Götalandsregionen har tagit fram en klimatstrategi för Västra Götaland och länsstyrelsen i Västra Götaland har tagit fram en handlingsplan för Klimatanpassning med tillhörande vägledning för kommuner. Länsstyrelsen har även tagit fram stöd för att använda naturanpassade lösningar för att hantera översvämningar.

Bedömning

Sedan översiktsplanen antogs har ett flertal mål, strategier och underlag tillkommit på både regional och nationell nivå. Flera av dessa berör frågor som behandlas i översiktsplanen. Det kan vara önskvärt att komplettera översiktsplanen med förklaringar om hur den förhåller sig till dessa mål, strategier och underlag. Detta motiverar i sig inte att översiktsplanen behöver ändras men vid framtagande av ny översiktsplan ses detta lämpligen över. För vissa dåvarande regionala och nationella mål och strategier redogör gällande översiktsplan uttalat för hur kommunen arbetar med dessa. Andra mål och strategier redogörs indirekt i översiktsplanen för hur dessa hanteras i kommunen. Detta genom att de nationella och regionala målen har bakats in i de kommunalt formulerade målen. Då detta hänsynstagande inte är uttalat kan det vara svårt att förstå denna koppling vid läsning av översiktsplanen. På grund av mängden nationella och regionala mål, strategier och underlag behöver en stor del av översiktsplanen tillägnas till att redogöra för hur hänsyn tas till alla dessa om hänsynstagandet ska vara uttalat. Ett uttalat hänsynstagande för alla nationella och regionala mål, planer och program kan

således vara olämpligt. Hur detta lämpligen hanteras får bedömas vid framtagande av ny översiktsplan. Huruvida lagkravet (PBL 3 kap. 5 § punkt 2) om att det i översiktsplanen ska framgå hur kommunen i den fysiska planeringen avser ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för hållbar utveckling i kommunen är en tolkningsfråga och därmed svårt att svara på. Rum för förbättringar finns.

Kommunala planeringsförutsättningar

Styrande dokument

Sektorsplaner som anges i översiktsplanen	
Dokument	Kommentar
Kulturmiljöprogram (antaget 1992-02-24)	Gäller tills vidare. Behov av uppdatering har identifierats sedan lång tid tillbaka. Mycket arbete har redan gjorts. Med i prioriteringslistan med projektstart hösten 2024. Där anges att möjligheten att arbete in ställningstaganden om kulturmiljöer i översiktsplanen ska beaktas.
Naturvårdsplan (antagen 2010-05-24)	Ersatts av ny naturvårdsplan, antagen 2016-05-30. Ytterligare uppdatering av naturvårdsplanen ligger med i prioriteringslistan med projektstart våren 2024.
Friluftspan (antagen 2000)	Ersatts av ny friluftspan, antagen 2020-11-23.
Avfallsplan (antagen 2013-03-25)	Gäller tills vidare. Revidering pågår.
Energiplan (antagen 2012-06-25)	Gäller inte längre. Flera nya energiplaner har antagits sedan översiktsplanen antogs. Gällande energiplan antogs 2020-06-20.
Riskhanteringsplan (antagen 2004-01-28)	Gäller tills vidare men många delar är inaktuella. Länsstyrelsen har uppmärksammat att riskhanteringsplanen är så pass gammal att viktiga delar av den inte längre är aktuella och att de därmed inte kan använda den i sin handläggning. Kommunen har därmed inte längre en praktisk nytta av riskhanteringsplanen. Om riskhanteringsplanen ska

	upphävas eller uppdateras diskuteras inom kommunen. Möjligheten att behandla risker i översiktsplanen på ett tydligare sätt beaktas.
Riktlinjer för dagvattenhantering (antagen 2010-03-01)	Ersatts av dagvattenstrategi, antagen 2021-06-21.
Styrdokument som angetts vara jämförbara med översiktsplaner	
Dokument	Kommentar
Styrdokument för centrumplanering (antagen 2011-12-19)	Gäller tills vidare. Kommunstyrelsen har antagit en strategi för Trollhättans stadskärna 2022–2030. I samband med detta uppstår frågan om styrdokumentet för centrumplanering fortfarande är aktuellt.
Riktlinjer för framtida användning och åtgärder på Nohabjärnvägen (godkänd 2008-10-15)	Gäller tills vidare.
Riktlinjer för Kronogårdens centrala delar (antagen 2009-04-08)	Gäller tills vidare. I samband med antagande av planprogram för sydöstra stadsdelarna kan riktlinjerna bli inaktuella och bör i så fall upphävas.
Strukturskiss – helhetssyn på campusområdet med omgivningar (antagen 2006-01-25)	Gäller inte längre. Upphävdes i samband med antagande av planprogrammet för campusområdet 2023-06-07.
Ytterligare styrdokument som översiktsplanen hänvisar till	
Dokument	Kommentar
Mål- och resursplan (MRP) 2012–2014 (antagen 2011-11-07)	Gäller inte längre. Ny MRP antas varje mandatperiod. Den senaste antogs 2022-12-12.
Strategi för besöksnäring för Trollhättans Stad 2012–2017 (antagen 2012-02-12)	Ersatts av ny besöksnäringstrategi, antagen 2022-03-21.

Strategi för IT-infrastruktur på landsbygden (antagen 2013-03-13)	Gäller tills vidare.
Strategi för ökat träbyggnad (godkänd 2013-05-24)	Ersatts av ny strategi för ökat träbyggnad, antagen 2018-03-05.
Tillväxt Trollhättan – en handlingsplan för tillväxt och utveckling (antagen 2011-04-13)	Ersatts av ny näringslivsstrategi, antagen 2021-04-14.
Lämpliga områden för drivmedelstationer i Trollhättans tätort (godkänd 2012-01-25)	Gäller tills vidare.
Handikapplan (antagen 2010-03-01)	Gäller tills vidare. Revidering pågår.
Policy för mobiltelefonnätets basstationer, master och antenner m.m. (antagen 2001-06-07)	Ersatts av nya riktlinjer för elektroniska kommunikationsanläggningar, antagna 2021-04-26.
Övriga förändringar av styrdokument som berör översiktsplanen	
Dokument	Kommentar
Hållbarhetspolicy	Nytt styrdokument. Antagen 2020-01-22.
Agenda 2030 – strategi 1.0	Nytt styrdokument. Antagen 2021-05-12.
Social hållbarhetsstrategi	Nytt styrdokument. Antagen 2022-01-19 och ersatte då tidigare strategi antagen 2016-10-05.
Färdplan social hållbarhet	Under framtagande.
Ekologisk hållbarhetsstrategi	Nytt styrdokument. Antagen 2021-09-13 och ersatte då tidigare strategi antagen 2019-04-01.
Grönstrukturplan	Under framtagande.

Riktlinjer för solceller	Nytt styrdokument. Antagen 2023-04-24. Behov av att även titta på lämpliga ytor för större solcellsanläggningar diskuteras. Möjligheten att hantera detta i översiktsplanen beaktas.
Riktlinjer för bostadsförsörjning	Ett bostadsförsörjningsprogram antogs redan 2012, innan översiktsplanen antogs. Översiktsplanen hänvisar inte till det dokumentet. Gällande riktlinjer för bostadsförsörjning antogs 2022-06-20. Riktlinjerna ersatte bostadsförsörjningsprogram antaget 2017-10-16, som i sin tur hade ersatt bostadsförsörjningsprogrammet från 2012.
Kollektivtrafikplan för Trollhättan och Vänersborg	Nytt styrdokument. Antagen av kommunfullmäktige 2019-11-25. Stadstrafikforum för Trollhättan och Vänersborg ställde sig bakom förslaget till Kollektivtrafikplan 2019-09-24.
Laddinfrastrukturstrategi	Under framtagande.
Koldioxidbudget och klimatmål	Antagen 2020-11-23.
Riktlinjer för grönytefaktor	Nytt styrdokument. Antagen 2020-03-18.
Näringslivsstrategi	Nytt styrdokument. Antagen 2021-04-14. Ersatte då tidigare näringslivsfrämjande strategi från 2017.
Etableringsstrategi	Nytt styrdokument. Antagen 2022-06-08.
Riktlinjer för lokalförsörjning	Nytt styrdokument. Antagen 2015-10-02.
Lokalförsörjningsplan	Nytt styrdokument. Antas varje år sedan 2016.
Trafikstrategi	Nytt styrdokument. Antagen 2015-10-19.
Parkeringsprogram	Nytt styrdokument. Antagen 2017-03-06.
Parkprogram	Nytt styrdokument. Antagen 2017-02-06.
Lekplatsprogram	Nytt styrdokument. Antagen 2020-12-17, ersatte då tidigare lekplatsprogram från 2016.
Trädplan	Nytt styrdokument. Antagen 2016-10-17.

Listan under *Övriga förändringar av styrdokument som berör översiktsplanen* är inte fullständig. Det finns ytterligare styrande dokument som antagits sedan översiktsplanen antogs. Dessa har inte inkluderats i listan ovan då de deras koppling till översiktsplanen bedöms vara begränsad eller att de är handlingsplaner med koppling till något av de styrdokument som nämns ovan.

Det finns även flera styrande dokument som listas som kommande projekt i prioriteringslistan för strategisk planering som ännu inte påbörjats. Dessa listas inte heller ovan. Läs mer om prioriteringslistan på sida 5.

Bedömning

Sedan översiktsplanen antogs 2014 har flera styrdokument som omnämns i planen ersatts eller reviderats. Även för de styrdokument som fortfarande gäller så pågår revidering av ett flertal av dessa och aktualiteten hos andra kan ifrågasättas. Därtill har nya styrdokument tillkommit som inte omnämns i översiktsplanen men som har en bäring på fysisk planering och den strategiska riktningen för kommunens utveckling. Vissa styrdokument konkretiserar hur mål i översiktsplanen ska praktiskt genomföras. Dessa styrdokument påverkar inte planens aktualitet men i samband med konkretiseringen kan konsekvenser uppstå som inte belyses. Vissa styrdokument innehåller nya planeringsunderlag som kan påverka ställningstaganden i översiktsplanen. Vid framtagande av ny översiktsplan behöver nya och reviderade styrdokument beaktas. Ingen förändring av ett enskilt styrdokument motiverar att översiktsplanen behöver ändras. Men den stora omfattning styrdokument som ersatts eller tillkommit sedan översiktsplanen är ett motiv som bidrar till att behov att behovet att ta fram en ny översiktsplan ökar.

Antalet styrdokument är omfattande. Det finns ett behov att skapa en tydligare struktur, hierarki och koppling mellan dokumenten, särskilt i förhållande till översiktsplanen, för att underlätta hur de används och tillämpas. Varje styrdokument behöver ha ett tydligt syfte varför det existerar. Det finns även en möjlighet att behandla fler strategiska frågor i översiktsplanen och därmed kunna minska den totala mängden styrdokument. Läs mer under avsnitt *Förbättringsmöjligheter* på sida 29–32.

Planeringsunderlag och planeringsförutsättningar

Sedan översiktsplanen antogs har det tagits ett flertal nya planeringsunderlag samtidigt som de faktiska planeringsförutsättningarna i kommunen har förändrats. Här redogörs för ett urval av förändringar som skett sedan översiktsplanen antogs som kan påverka översiktsplanens aktualitet i olika grad.

Under senare år har ett antal vägledande domar som behandlar exploatering av jordbruksmark kommit från mark- och miljööverdomstolen. Den rättspraxis som vuxit fram kan få en påverkan på den bostadsutveckling på landsbygden som uttrycks i översiktsplanen. Detta hanteras i första hand i pågående arbete med fördjupning av översiktsplanen för landsbygden och medför således inte ytterligare behov av ändring av översiktsplanen.

Sedan 2022 är Vänersborgsviken och Göta älvs vattentäcker ett vattenskyddsområde enligt 7 kap. 21 § miljöbalken. Vattenskyddsområdet påverkar i första hand senare planeringsskeden, lovärenden och byggskedet. Men vissa inriktningar i översiktsplanen kan påverka möjligheten att säkra vattenförsörjnings- och vattentäktsskyddsintressena.

Trollhättan fick 2019 en skyfallskartering som beställdes av konsult. Skyfallskarteringen innebär i sig inte att någon del av översiktsplanen inte längre är aktuell men bidrar till hur översiktsplanen ska tolkas i efterföljande planläggning och lovärenden.

Sommaren 2023 invigdes nya Stridsbergsbron som innebär en ny koppling för fordonstrafik såväl som gång- och cykeltrafik. Denna nya koppling över älven innebär nya planeringsförutsättningar för staden i form av trafikflöden och framkomlighet. Det kan vara lämpligt att se över mark- och vattenanvändningen i översiktsplanen utifrån de nya förutsättningarna. Förändringen innebär inte att översiktsplanen är inaktuell men den nya bron kan vara en bidragande faktor till att det kan vara av intresse att utreda en alternativ inriktning för mark- och vattenanvändningen i området.

I en bostadsförsörjningsanalys för Trollhättan framtagen av konsult 2020 lyfts bland annat att det i Trollhättan finns en tydlig målgrupp av villaköpare och villabyggare som kommunen kan nå. Översiktsplanen möter detta behov till viss del men lägger stort fokus på förtätning av befintliga bebyggelseområden.

Den tekniska livslängden för slussarna i Trollhättan bedöms snart vara uppnådd. Trafikverket, i samarbete med Sjöfartsverket, planerar för att bygga nya slussar i Trollhättan såväl som Lilla Edet och Vänersborg. En sträckning för ny slussled finns med i översiktsplanen och ingår som namngivet objekt i nationell transportinfrastrukturplan 2022–2033. I projektet beaktas flera alternativa lokaliseringar varav ett alternativ inte överensstämmer med översiktsplanen. En ny slussled i Trollhättan, framförallt i nytt läge, innebär en förändrad planeringsförutsättning av stor betydelse.

Vänersborgs kommun har beslutat att avveckla sin hamn och har ansökt om att hamnen inte längre ska utgöra ett riksintresse. I skrivande stund finns inget beslut om anläggning av en ny hamn. Detta kan få konsekvenser för Trollhättans hamn.

Höga elpriser och risk för bortkoppling av el vintertid har gjort energifrågan högaktuell. Solcellsanläggningar har blivit en av flera viktiga frågor kopplat till detta. Energi är en viktig strategisk samhällsfråga med tydlig koppling till mark- och vattenanvändningen, vilket gör den särskilt intressant för översiktsplaneringen. Energifrågan är dock inte enbart en kommunal angelägenhet utan även en regional och nationell angelägenhet.

Den fysiska miljön i Trollhättan har på flera sätt förändrats sedan översiktsplanen antogs. Grönområden har försvunnit eller minskat i storlek, bebyggelsestätheten har ökat, gaturum och offentliga platser har förändrats med mera. Utgångsläget är annorlunda idag än vad det var är översiktsplanen antogs.

Sedan översiktsplanen antogs har fokus på klimatförändringar och hållbart samhällsbyggande ökat. Däribland hantering av mer frekventa och omfattande skyfall och värmeböljor, ekosystemtjänster och biologisk mångfald, säkerställande av dricksvatten och hushållning av jordbruksmark. Nytt fokus i samhället som stort kan medföra behov av nytt fokus i översiktsplanen.

Länsstyrelsen i Västra Götaland har beslutat om bildande av två nya naturreservat i Trollhättans kommun. Lilla Boda och Ålstadnäset.

Även ett flertal av styrdokumenterna som nämndes under föregående rubrik, *Styrande dokument*, innehåller planeringsunderlag i olika former.

Bedömning

Med nya planeringsunderlag och planeringsförutsättningar är det aktuellt att utvärdera om inriktningarna i översiktsplanen fortfarande upplevs vara lämpliga och aktuella. Beroende på vad en sådan utvärdering kommer fram till kan det vara aktuellt att göra ändringar i översiktsplanen. En sådan utvärdering görs inte i planeringsstrategin utan förslagsvis under framtagandet av ny översiktsplan samt vid framtagande av nya rutiner för översiktsplanering.

Att i översiktsplanen förtydliga hur vissa planeringsunderlag, som exempelvis skyfallskarteringen, ska användas i efterföljande planeringsskeden, lovavändanden och byggande kan vara aktuellt. Även om detta i sig inte motiverar att en ny översiktsplan ska tas fram är det en bidragande faktor.

Framtidsspaning och osäkerheter

Eftersom översiktsplanen ska ha ett långsiktigt perspektiv är det viktigt att försöka anpassa översiktsplanen efter en föränderlig framtid i den mån det är möjligt. Till gällande översiktsplan saknas till stor del nedskrivna förväntningar om framtida utveckling av samhället. Samtidigt görs antaganden kring detta omedvetet om det inte sker inte genom en aktiv process. Sedan översiktsplanen antogs har förändringar skett som innebär att en alternativ framtida utveckling skulle kunna förväntas. Eventuellt kan detta påverka vissa ställningstaganden i översiktsplanen men detta har inte utretts i planeringsstrategin. Vid framtagande av en ny översiktsplan behöver förståelsen för en föränderlig och även osäker framtid finnas med i åtanke. Det kan vara aktuellt att skriva ner de antaganden om framtida samhällsutveckling som görs för att i framtida planeringsstrategier lättare kunna bedöma om ställningstaganden grundade på vissa antaganden inte längre är aktuella.

Det finns även framtida förändringar som är kända som kan påverka ställningstaganden i översiktsplanen. Exempelvis nya slussar i Trollhättan. Översiktsplanen kan inte enbart anpassas till nuläget i kommunen utan behöver anpassas till framtiden. Både förändringar som är kända, förändringar som blir en effekt av översiktsplanens inriktning samt förändringar som inte kan förutses, vilket kräver en flexibilitet och möjlighet att anpassa utvecklingen.

Ställningstagande: Ändrade planeringsförutsättningar

Sedan översiktsplanen antogs har det skett många förändringar i de kommunala planeringsförutsättningarna. Få av dessa kan på egen hand motivera att översiktsplanen behöver ändras eller att en ny översiktsplan ska tas fram. Detta med avvägning mot hur resurskrävande framtagande av en översiktsplan är. Den kumulativa effekten av mängden förändringar bedöms dock motivera behovet av en ny översiktsplan. Här väger vissa förändringar tyngre än andra. Exempelvis så är det särskilt viktigt att kommunen kan tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder. För att kunna säkra detta även framåt bör arbetet med en ny översiktsplan påbörjas inom snar framtid. Med en låg markreserv för bostäder i översiktsplanen kan vissa händelser, som exempelvis en större nyetablering i kommunen, snabbt bidra till att det inte finns en genomtänkt lösning för hur behovet av bostäder ska tillgodoses.

Arbete med en ny översiktsplan bör påbörjas inom snar framtid för att ett antagande ska hinnas med innan översiktsplanen blir inaktuell i vissa avseenden. Därtill motiverar den stora mängd förändringar som skett sedan översiktsplanen antogs att en ny översiktsplan bör tas fram.

Aktualitetsprövning

Tidigare aktualitetsprövning

Under 2019–2020 gjordes en aktualitetsprövning av översiktsplanen enligt dåvarande krav i plan- och bygglagen. I aktualitetsprövningen gjordes bedömningen att inriktningen, målen och de övergripande visionerna fortfarande till största delen var aktuella och att en ny översiktsplan inte skulle tas fram under dåvarande mandatperiod. Dock identifierades en del brister i översiktsplanen och det beslutades att en prioriteringslista skulle tas fram där åtgärder pekades ut och prioriterades i förhållande till varandra. Prioriteringslistan fokuserar på de mest akuta behoven och inte sådant som bedömts kunna hanteras vid senare tillfälle när en ny översiktsplan tas fram.

I aktualitetsprövningen genomfördes en intern remiss som utgör ett bra underlag för kommande arbete med ny översiktsplan. I remissen gav bland annat nämnderna sin syn på översiktsplanens aktualitet, om planen utgjorde ett bra stöd för deras verksamhet och möjliga förbättringsåtgärder.

Innehållskrav i plan- och bygglagen

I enlighet med 3 kap. 23 § görs här en bedömning av i vilken utsträckning översiktsplanen är aktuell i förhållande till kraven i 3 kap. 3 §, 4 § andra stycket 1 och 2 samt 5 § plan- och bygglagen.

3 kap. 3 § plan- och bygglagen

Kommunen ska i översiktsplanen redovisas grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden för hela kommunen.

Grunddragen ska framgå av en karta.

Av planen ska det även framgå hur kommunen anser att den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

Grunddragen i fråga om den avsedda mark- och vattenanvändningen redovisas för hela kommunen och detta framgår av en karta. Lagkravet är således uppfyllt. Till mark- och vattenanvändningskartan finns tillhörande områdesvisa rekommendationer och för vissa delar redovisas mark- och vattenanvändningen i större detaljeringsgrad än vad den kommunövergripande kartan visar. Översiktsplanen innehåller vägledning om hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Detta i form av mål, strategier och principer samt de områdesvisa rekommendationerna. Lagkraven är uppfyllt.

Utöver att lagkravet är uppfyllt utifrån vad översiktsplanen innehåller är det dock viktigt att de grunddrag som redovisas överensstämmer med den politiska viljan. Om grunddragen som redovisas inte överensstämmer med den politiska viljan är översiktsplanen inte aktuell i detta avseende.

3 kap. 4 § andra stycket 1 och 2 plan- och bygglagen

Av planen ska det även framgå hur kommunen anser att

- 1. riksintressen ska tillgodoses*
- 2. gällande miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken ska följas*

1. I översiktsplanen redovisas motiveringar till om översiktsplanens genomförande innebär en konflikt med utpekade riksintressen. Kommunen har gjort bedömningen att översiktsplanens genomförande inte innebär en konflikt med utpekade riksintressen. Viss påverkan som inte bedöms medföra en påtaglig negativ påverkan redovisas såväl som behov av vidare utredningar avseende hur viss utveckling i översiktsplanen kan ske utan att påtagligt skada riksintressen. Länsstyrelsen har i sitt granskningsyttrande motsatt sig förslag till exploatering av bostäder i Göta älv (Ekholms stad) samt broförbindelser mellan kanalöarna med hänvisning till bland annat påverkan på riksintressen för friluftsliv och kulturmiljövård. Lagkravet om att det i översiktsplanen ska framgå hur kommunen anser att riksintressen ska tillgodoses bedöms vara uppfyllt.

Sedan översiktsplanen antogs har riksintresset för friluftsliv kring Göta älv utökats i linje med förslag från kommunen under framtagande av översiktsplanen. Trollhättan-Vänersborgs flygplats är inte längre av riksintresse. Ett antal mindre vägar som delvis går inom Trollhättan är inte längre utpekade riksintressen. Ändringar har gjorts i riksintresse för farleden genom Trollhättan. Översiktsplanen bedöms även med ändringarna i riksintressen att uppfylla lagkravet.

2. Översiktsplanen redovisar vissa områdesvisa åtgärder för att uppnå miljö kvalitetsnormer. Exempelvis i form av områden där vissa krav ställs samt prioriterade områden för miljö tillsyn. Därtill finns rekommendationer i översiktsplanen avseende buller, luftmiljö och vatten. Både avseende vad som eftersträvas och hur dessa frågor ska hanteras i kommande planläggning och byggande. Lagkravet bedöms vara uppfyllt.

Har det skett några förändringar i miljö kvalitetsnormer som gör att ställningstaganden i översiktsplanen inte längre är aktuella eller som motiverar behov av förändringar?

3 kap. 5 § plan- och bygglagen

5 § Av översiktsplanen ska även följande framgå

1. hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av

bostäder,

- 2. hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen,*
- 3. sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,*
- 4. kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra,*
- 5. om översiktsplanen avviker från en regionplan för länet, på vilket sätt den gör det och skälen för avvikelsen, och*
- 6. sådana områden och verksamheter som angår två eller flera kommuner eller är av regional betydelse.*

Om länsstyrelsen inte har godtagit planen i en viss del, ska det anmärkas i planen.

1. Översiktsplanen redogör för hur cirka 7 500 nya bostäder från 2013 kan tillskapas, med målet om 70 000 invånare i kommunen 2030 motsvarande cirka 7 000 nya bostäder. Den senaste befolkningsprognosen sträcker sig till 2032 och uppskattar en kommunal befolkningssmängd om 65 592 invånare. Översiktsplanen bedöms därmed redovisa hur behovet av bostäder kan tillgodoses flera år bortom 2032. En stor del av de bostadsområden som pekas ut i översiktsplanen har dock redan byggts ut och vid förtätning uppstår konflikter med andra kommunala mål som tillgång till service och grönområden. Lagkravet att det av översiktsplanen ska framgå hur det långsiktiga behovet av bostäder kan tillgodoses bedöms vara uppfyllt. Samtidigt bedöms det finnas ett behov att relativt snart påbörja ett arbete med en ny översiktsplan för att denna ska hinna antas innan gällande översiktsplan börjar brista i detta avseende.
2. Översiktsplanen hänvisar till och förhåller sig till ett urval av nationella och regionala mål, planer och program. Det går inte i översiktsplanen att läsa sig till hur detta urval har gjorts. Varken nationella eller regionala organ yttrade sig under framtagande av översiktsplanen om hur förslaget förhåller sig till relevanta nationella och regionala mål, planer och program. Sedan översiktsplanen antogs har ett stort antal

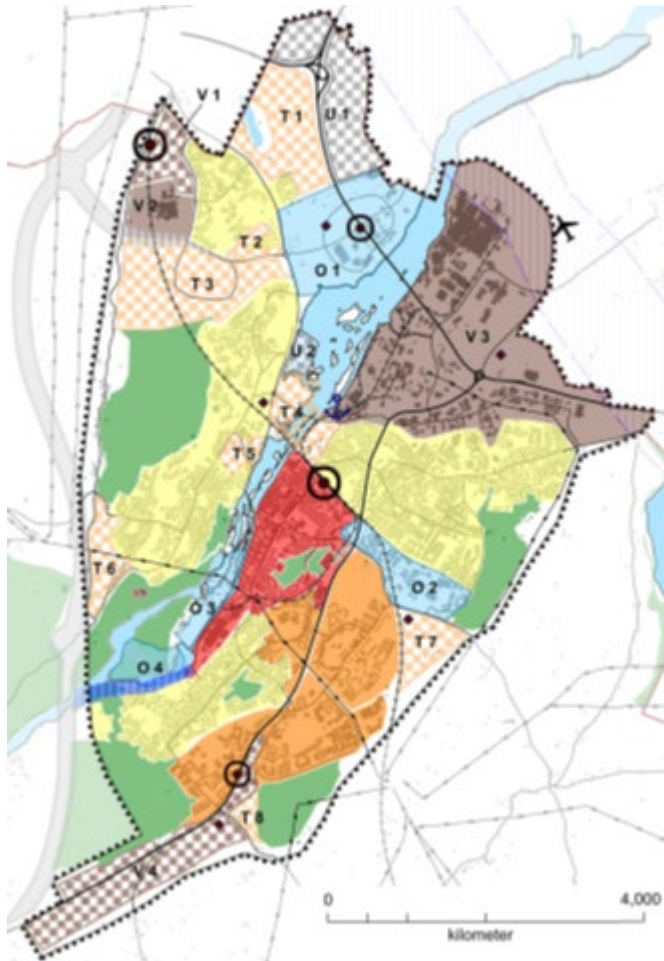
nya mål, planer och program tagits fram på nationell och regional nivå. Det saknas i översiktsplanen ett generellt ställningstagande om hur kommunen i den fysiska planeringen ska förhålla sig till nationella och regionala mål, planer och program. Med hänsyn till det stora antal nya mål, planer och program som kommit till på nationell och regional nivå sedan översiktsplanen antogs tillsammans med avsaknaden på generella ställningstaganden om hur kommunen ska ta hänsyn till regional och nationella mål, planer och program bedöms det finnas behov av att se över översiktsplanen avseende detta lagkrav.

3. Kommunen arbetar med ett område för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken. Detta område är redovisat i översiktsplanen. Lagkravet är därmed uppfyllt.
4. Kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra framgår inte av översiktsplanen. Översiktsplanen uppfyller inte detta lagkrav. Att ta fram en ny översiktsplan enbart för att åtgärda detta bedöms inte vara aktuellt men tillsammans med andra behov motiverar detta att en ny översiktsplan bör tas fram.
5. Västra Götaland har ingen regionplan. Lagkravet om att redovisa avvikelser från regionplan är därmed inte aktuellt för Trollhättan.
6. Mellankommunala och regionala frågor belyses i översiktsplanen. Länsstyrelsen har i sitt yttrande bedömt att kommunen har hanterat detta och rekommenderar fortsatt samverkan över kommungräns. Lagkravet är därmed uppfyllt.

I de avseenden länsstyrelsen inte godtagit planen redovisas anmärks detta i översiktsplanen i anslutning till den del av översiktsplanen som länsstyrelsen inte godtagit. Lagkravet är uppfyllt.

Uppföljning av utbyggnadsområden

Markanvändningskarta från översiktsplanen. Områden markerade med "T" avser områden för ny tätortsutbyggnad.

I översiktsplanen har nya utbyggnadsområden pekats ut där ny tätortsutbyggnad, i huvudsak bostäder, ska ske. Mellan 2014–2022 har det färdigställts 1 648 bostäder i Trollhättans kommun, både i form av förtätning och bostadstillskott inom översiktsplanens utpekade utbyggnadsområden samt på landsbygden och i de mindre orterna.

Tätortsutbyggnad 1 (T 1) Hultsjön

Området bedömdes kunna innehålla cirka 400 bostäder i översiktsplanen.

Arbetet med förslag till detaljplan för Överby 10:5 och 10:6 med flera, tätortsutbyggnad Hults höjd. Ett planprogram finns framtaget som visar på förutsättningar för 500 bostäder i området. Därtill kan det eventuellt bli aktuellt med fortsatt exploatering norrut från det som nu planläggs.

Tätortsutbyggnad 2 (T 2) Södra Skogshöjden

Större delen av området är detaljplanelagt sedan innan översiktsplanen antogs. En stor del är planlagd för flerbostadshus i 2–5 våningar. Detta har inte kunnat byggas ut på grund av höjdrestriktioner kopplat till flygplatsens verksamhet. En större del är även planlagd för naturområde idag.

Tätortsutbyggnad 3 (T 3) Lärketorpet

Lärketorpet är i översiktsplanen markerat som det största nya sammanhängande exploateringsområdet som antogs rymma cirka 1 200 nya bostäder. Under samrådsprocessen i detaljplaneskedet yttrande Fyrstads Flygplats AB att de har för avsikt att anpassa flygplatsen för nya EU-regler gällande höjdrestriktioner. Denna anpassning har begränsat möjligheten att tillskapa bostäder i området.

En detaljplan finns för närvarande framtagen för området som möjliggör cirka 34 villatomter, 95 lägenheter samt en förskola med 6–8 avdelningar.

Tätortsutbyggnad 4 (T 4) Nya Älvstaden (Vårvik)

Utbyggnadsområdet omfattas av Fördjupad översiktsplan för Knorren och Hjul kvarnelund. I översiktsplanen uppskattades cirka 500 bostäder inom Nya Älvstaden. I den fördjupning av översiktsplanen som togs fram uppskattades i stället 1500–2000 nya bostäder i genomförd exploateringsstudie. Med en målsättning att bygga omkring 1 800 bostäder inom Knorren. Efter att den fördjupade översiktsplanen antogs har tre detaljplaner tagits fram inom nya stadsdelen Vårvik. Detaljplanerna möjliggör en utbyggnad av cirka 1 600 bostäder inom den nya stadsdelen Vårvik.

Tätortsutbyggnad 5 (T 5) Framnäs och Stennäset

I översiktsplanen uppskattades cirka 250 bostäder i Framnäs och Stennäset som är Trollhättans mest centrala nyexploateringsområde.

Ansökan om planbesked lämnades in sommaren 2021 för Stennäset. Planansökan innefattar i huvudsak planläggning för bostäder i flerbostadshus, med möjlighet till olika upplåtelseformer samt även inslag i form av par- eller radhus. Beslut togs att en naturvärdesinventering behövde tas fram innan beslut om planbesked kunde tas. Naturvärdesinventeringen blev färdig hösten 2023.

Tätortsutbyggnad 6 (T 6) Hälltorp

I översiktsplanen uppskattades området rymma en utbyggnad av cirka 300 bostäder.

Området omfattas av två detaljplaner; Hälltorps gård som antogs 2008-09-25 och Hälltorps gård norra som antogs 2015-09-24. Detaljplanerna medger en tillkomst av cirka 90 tomter respektive cirka 80 nya bostäder fördelat på lägenheter i flerbostadshus, radhus eller gruppbyggda småhus samt villatomter. Sammantaget är området planlagt för cirka 170 bostäder.

Tätortsutbyggnad 7 (T 7) Halltorp

I översiktsplanen uppskattades området rymma en utbyggnad av cirka 200 bostäder.

Utbyggnad av området är inte aktuellt i dagsläget med anledning att en exploatering skulle innebära ianspråktagande av jordbruksmark.

Tätortsutbyggnad 8 (T 8) Alingsåker

Området omfattas av två detaljplaner; Alingsåker 4:8, Södra delen, (etapp 2) som antogs 2017-11-22, samt Alingsåker (etapp 1) som antogs 2009-05-28. Detaljplanerna möjliggör för cirka 50 bostäder respektive cirka 36 bostäder. Området byggs för närvarande ut med parhus och småhus.

Utbyggnadsområde	Planlagt	Utbyggt
Tätortsutbyggnad 1 (T 1) Hultsjön	Detaljplanearbete pågår	Nej
Tätortsutbyggnad 2 (T 2) Södra Skogshöjden	Delvis	Nej

Tätortsutbyggnad 3 (T 3) Lärketorpet	Delvis, detaljplanearbete pågår	Delvis
Tätortsutbyggnad 4 (T 4) Nya Älvstaden (Vårvik)	Ja	Nej
Tätortsutbyggnad 5 (T 5) Framnäs och Stennäset	Nej, utredning Stennäset pågår	Nej
Tätortsutbyggnad 6 (T 6) Hälltorp	Ja	Ja
Tätortsutbyggnad 7 (T 7) Halltorp	Ej aktuellt för tillfället	Ej aktuellt för tillfället
Tätortsutbyggnad 8 (T 8) Alingsåker	Ja	Delvis

Bedömning

De områden som i gällande översiktsplan pekas ut som nya områden för tätortsbebyggelse är idag i huvudsak bebyggda, under utbyggnad, planlagda eller under planläggning.

Förbättringsmöjligheter

Vid användning och tillämpning av översiktsplanen skapas en förståelse för vilka delar av översiktsplanen som ger ett bra stöd i kommunens verksamhet och var det finns brister och förbättringsmöjligheter. Här görs en kort bedömning av behovet av ändringar i översiktsplanen i syfte att underlätta för användning och tillämpning av den. Bedömningen är gjord av tjänstemän som använder översiktsplanen i sin handläggning.

Behov	Kommentar/motivering
Belysa konflikter mellan mål och ställningstaganden tydligare i översiktsplanen.	I översiktsplanen uttrycks ett stort antal mål och ställningstaganden av olika slag. För vissa av dessa uppstår konflikter mellan olika mål respektive ställningstaganden. Sådana konflikter belyses inte i översiktsplanen och det saknas vägledning om hur mål och ställningstaganden ska prioriteras mot varandra i

	<p>de fall konflikter uppstår. Det finns inte heller en uttalad rutin om hur sådana konflikter ska hanteras i efterföljande planläggning och lovärenden. Det vore även önskvärt att konflikter med andra styrdokument belystes.</p>
<p>Belysa och hantera konsekvenser av ställningstaganden tydligare i översiktsplanen.</p>	<p>Vissa mål och ställningstaganden i översiktsplanen kan medföra påtagliga konsekvenser för kommunen vilket inte förklaras. I de fall konsekvenserna är av sådan karaktär att de inte hanteras i efterföljande planläggning och lovärenden behöver sådana konsekvenser belysas i tidigare skeden, lämpligen i översiktsplanen. Därtill vore det önskvärt att översiktsplanen i den grad den är möjligt hanterat dessa konsekvenser genom att beskriva hur de kan minimeras eller upphöra. I de fall som ett värde prioriteras över en konsekvens klargörs detta lämpligen.</p>
<p>Förtydliga och förklara innebörden av begrepp och uttryck som används.</p>	<p>I översiktsplanen används många begrepp och uttryck som kan vara svårtolkade. Om dessa begrepp och uttryck vill användas för att beskriva en vision, viljeriktning eller ambition bör det förklaras vad detta konkret innebär i planeringen av kommunens fysiska miljöer för att skapa en tydligare förståelse vad som menas med dess ord. Om det finns en medveten otydlighet för att detaljerna ska kunna hanteras i senare skeden kan detta förtydligas.</p>
<p>Beskriv förhållandet mellan översiktsplanen och andra styrande dokument och låt en medveten tanke styra samordningen mellan dokumenten.</p>	<p>Trollhättan har utöver översiktsplanen ett stort antal styrande dokument. Det saknas en uttalad hierarki mellan dessa styrdokument och det saknas samordning mellan en stor andel av dokumenten. Översiktsplanens förhållande till övriga styrdokument bör klargöras och det bör finnas en medveten tanke om vilka frågor som lämpligen hanteras i översiktsplanen respektive i andra styrdokument. Det är önskvärt med ett tydligare röd tråd mellan de styrande dokumenten genom användning av mål och hänvisning mellan dokumenten.</p>

Behandla fler strategiska frågor i översiktsplanen som annars inte behandlas eller behöver behandlas i annat format.	Översiktsplanen behandlar fler frågor än vad lagen ställer krav på. Möjligheten finns dock att behandla ännu fler frågor i översiktsplanen än vad som görs idag. Vid flera tillfällen i kommunens verksamhetsutövning har det dykt upp strategiskt viktiga frågor som behöver hanteras snabbt och där det knappt funnits tid eller resurser att beakta relevanta perspektiv. Vi ser ett behov av att arbeta in fler frågor i översiktsplanen. Vilka frågor som lämpligen hanteras i översiktsplanen får utredas vidare.
Genomförande av åtgärder i översiktsplanen.	Översiktsplanen innehåller vägledning för efterföljande planläggning och lovärenden såväl som specifika åtgärder och strategier som inte genomförs om det inte startas ett aktivt arbete med just den åtgärden. För att få till ett genomförande av översiktsplanen behöver ett aktivt arbete påbörjas avseende hur ett genomförande ska gå till. Detta kan antingen göras för gällande översiktsplan eller i samband med framtagande av en ny översiktsplan så att genomförandet av nästa översiktsplan får ett tydligare genomslag är nuvarande översiktsplan.
Samla innehållet i översiktsplanen på samma plats	Översiktsplanen består idag av flera olika dokument som ofta behöver läsas tillsammans för att få en förståelse för vad planens intentioner är. Detta kan göra det svårt att förstå vad översiktsplanen faktiskt förmedlar. Vilket kommer att bli ännu svårare än pågående ändringar av översiktsplanen antas. Att samla översiktsplanens innehåll på samma plats, i en ny översiktsplan, vore önskvärt för att underlätta förståelsen för översiktsplanens intentioner.
Bedriva en kontinuerlig översiktsplanering	Översiktsplanen regleras av plan- och bygglagen som idag ställer krav på omfattande processer för att ta fram och ändra översiktsplanen. Detta tillsammans med andra påverkande faktorer medför att översiktsplanen inte kan hållas aktuell i den grad som vore önskvärd. Därför är det viktigt att översiktsplanen kompletteras med rutiner för kontinuerlig

	översiktsplanering för att bättre hantera den kontinuerligt föränderliga situation som samhällsplaneringen förhåller sig till.
--	--

Politisk viljeinriktning

Hösten 2022 förändrades det politiska styret i Trollhättan. Flera projekt som överensstämmer med översiktsplanen har sedan dess avbrutits, det finns alltså skillnader mellan den rådande politiska viljeinriktningen och den inriktning som uttrycks i översiktsplanen. Planeringsstrategin ska bedöma översiktsplanens aktualitet och i denna bedömning är den politiska viljeinriktningen en viktig faktor. Eftersom en översiktsplan enbart är vägledande och inte är bindande finns möjligheten att ta beslut som inte överensstämmer med översiktsplanen, men för att översiktsplanen ska kunna uppfylla sin funktion som vägledning behöver den vara politiskt förankrad. Det är även önskvärt att en översiktsplan har en så bred politisk förankring som möjligt för att skapa en långsiktig inriktning för kommunens utveckling. I planeringsstrategin görs bedömningen att arbete med en ny kommunövergripande översiktsplan bör påbörjas. Denna bedömning har gjorts oberoende av den politiska viljeinriktningen för kommunens långsiktiga utveckling. Eventuella ändringar i den politiska viljeinriktningen avses hanteras i arbetet med ny översiktsplan, därför hanteras detta inte i planeringsstrategin.

Bedömning: Översiktsplanens aktualitet

En översyn av översiktsplanens inriktning behöver göras för att klarlägga vad den långsiktiga politiska viljan är för kommunens utveckling. Översiktsplanen bedöms vidare vara inaktuell i flera avseenden som gemensamt motiverar att en ny översiktsplan bör tas fram. Vid framtagande av en ny översiktsplan behöver ett flertal frågor som inte hanteras i gällande översiktsplan beaktas. Planeringsstrategin och tidigare aktualitetsprövning utgör ett stöd i vilka frågor som ska beaktas vid framtagande av en ny översiktsplan. Därtill förväntas översiktsplanen bli inaktuell inom relativt snar framtid i ytterligare avseenden. Med anledningen av detta ska arbete med en ny översiktsplan påbörjas för att en ny plan ska kunna antas innan gällande översiktsplan inte längre kan uppfylla sin vägledande funktion.

Översiktsplanen bedöms tills vidare kunna vägleda kommunens arbete och översiktsplanen ska därför fortsatt anses vara aktuell.

Fortsatt översiktsplanering

En ny kommunövergripande översiktsplan bör tas fram. Gällande översiktsplan ska fortsatt anses vara aktuell och tills vidare vägleda kommunens arbete.

Pågående arbeten med ändringar av översiktsplanen fortlöper. När en ny kommunövergripande översiktsplan tas fram arbetas dessa ändringar in i den ny planen.

Rutiner och metoder för kontinuerligt arbete med översiktsplanering ska arbetas fram. Planeringsstrategin och prioriteringslistan, som fortsatt kommer att uppdateras, vägleder det kommande arbetet med strategisk fysisk planering och översiktsplanering. Kommunen behöver arbeta mer strukturerat med översiktsplanering, inte enbart översiktsplaner. Detta inkluderar bland annat rutiner för utvärdering, uppföljning och genomförande. Samt hantering av kontinuerliga förändringar där översiktsplanen inte ger tillräckligt stöd men ändringar av översiktsplanen inte kan motiveras.

Trollhättans Stad